

Đáp án Đề thi GT2 Lớp CA -CLC HKII năm học 2018 – 2019

Câu 1. (2, 0 đ)

a) (1, 0 đ) Xét tính liên tục của hàm số sau tại điểm $M(0,0)$:

$$f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy^2}{x^2 + y^4}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

(1, 0 đ) Tìm vi phân toàn phần và vi phân cấp hai của hàm sau:

$$f(x, y) = x \sin y + x^2 y + z^2$$

Giải

a) (1, 0 đ) Với $(x, y) = (0, 0)$: $f(x, y) = 0$

Với $(x, y) \neq (0, 0)$, nếu cho $(x, y) \rightarrow (0, 0)$ theo đường cong $x = k \cdot y^2$ ta có:

$$f(ky^2, y) = \frac{ky^2 \cdot y^2}{k^2 y^4 + y^4} = \frac{k}{k^2 + 1} \text{ khi } y \neq 0. \text{ Do đó } \lim_{y \rightarrow 0} f(ky^2, y) = \frac{k}{1 + k^2}$$

Vậy khi $(x, y) \rightarrow (0, 0)$ theo các phương khác nhau, $f(x, y)$ dần tới những giới hạn khác nhau. Do đó không tồn tại $\lim_{(x, y) \rightarrow (0, 0)} f(x, y)$.

Vậy hàm đã cho không liên tục tại điểm $M(0, 0)$.

b) (1, 0 đ) Vi phân cấp 1:

$$\begin{aligned} df(x, y) &= d(x \sin y + x^2 y) \\ &= (\sin y + 2xy)dx + (x \cos y + x^2)dy \end{aligned}$$

Vi phân cấp 2:

$$d^2 f(x, y) = 2y dx^2 + 2(\cos y + 2x) dx dy - x \sin y dy^2.$$

Câu 2. (2, 0 đ)

a) (1, 0 đ) Tìm cực trị hàm số: $z = x^3 + 3xy^2 - 15x - 12y; x > 0$.

b) (1, 0 đ) Tính đạo hàm của hàm số $f(x, y, z) = xe^y + ye^z + ze^x$ tại điểm $O(0, 0, 0)$, theo hướng của véc tơ $v(5, 1, -2)$.

Giải:

a) (1, 0 đ) Tìm điểm dừng: $\begin{cases} Z_x = 3x^2 + 3y^2 - 15 = 0 \\ Z_y = 6xy - 12 = 0 \end{cases}$. Các điểm dừng: $P_1(2, 1); P_2(1, 2)$.

$Z_{xx} = Z_{yy} = 6x, Z_{xy} = 6y, \Delta = 36(x^2 - y^2)$. Khảo sát cực trị tại các điểm dừng:

P_1 là cực tiểu, $z_c = -28$; P_2 không là cực trị.

b)(1,0 đ) Gradient của f là

$$\begin{aligned}\nabla f(x, y, z) &= (f'_x(x, y, z), f'_y(x, y, z), f'_z(x, y, z)) \\ &= (e^y + ze^x, e^z + xe^y, e^x + ye^z)\end{aligned}$$

Tại $O(0,0,0)$ ta có $\nabla f(0,0,0) = (1, 1, 1)$. Véc tơ đơn vị theo hướng của $v(5,1,-2)$ là:

$$u = \frac{5}{\sqrt{30}}i + \frac{1}{\sqrt{30}}j - \frac{2}{\sqrt{30}}k$$

$$\begin{aligned}\rightarrow D_u f(0,0,0) &= \nabla f(0,0,0) \cdot u \\ &= (1,1,1) \cdot \left(\frac{5}{\sqrt{30}}, \frac{1}{\sqrt{30}}, \frac{-2}{\sqrt{30}}\right) \\ &= \frac{4}{\sqrt{30}}.\end{aligned}$$

Câu 3. (2,0 đ) a) (1,0 đ) Tính tích phân hai lớp sau trên miền tương ứng:

$$\iint_R \frac{1+x^2}{1+y^2} dA, \quad R = \{(x, y) / 0 \leq x \leq 1, 0 \leq y \leq 1\}$$

b) (1,0 đ) Tính tích phân sau nếu V là miền giới hạn bởi các mặt phẳng $x + z = 3, y = 2, x = 0, y = 0, z = 0$:

$$\iiint_V \frac{dx dy dz}{(x + y + z + 1)^3}$$

Giải

a) (1,0 đ) Từ phân 2 lớp ta đưa về tích phân lặp

$$\begin{aligned}\iint_R \frac{1+x^2}{1+y^2} dA &= \int_0^1 (1+x^2) dx \int_0^1 \frac{1}{1+y^2} dy \\ &= \left[x + \frac{1}{3}x^3 \right]_0^1 * \arctan y \Big|_0^1 \\ &= \frac{4}{3} * \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{3}.\end{aligned}$$

$$\text{b) (1,0 đ) } I_2 = \iiint_V \frac{dx dy dz}{(x + y + z + 1)^3} = \iint_G \left[\int_0^{3-x} \frac{dz}{(x + y + z + 1)^3} \right] dx dy$$

Trong đó G là hình chiếu của V lên Oxy

$$I_2 = -\frac{1}{2} \int_0^3 \int_0^2 \left[\frac{1}{(x+y+z+1)^2} \right]_{z=0}^{z=3-x} dy dx = -\frac{1}{2} \int_0^3 \int_0^2 \left[\frac{1}{(4+y)^2} - \frac{1}{(x+y+1)^2} \right] dy dx$$

$$I_2 = -\frac{1}{2} \left[-3 \cdot \frac{1}{4+y} \Big|_{y=0}^{y=2} - \int_0^3 \frac{-1}{x+y+1} \Big|_{y=0}^{y=2} dx \right] = \frac{-1}{2} \left[\frac{1}{4} + \int_0^3 \left[\frac{1}{x+3} - \frac{1}{x+1} \right] dx \right]$$

$$I_2 = -\frac{1}{2} \left[\frac{1}{4} + \ln \left| \frac{x+3}{x+1} \right| \Big|_0^3 \right] = \frac{4\ln 2 - 1}{8}$$

Câu 4. (2,0 đ) a) (1,0 đ) Tính các tích phân đường loại I sau:

$K = \int_C x^2 y ds$, ở đây C là đoạn thẳng nối hai điểm $A(1, 0)$, $B(4, 3)$.

b) (1,0 đ) Tính tích phân

$$I = \oint_C (xy + y + \sin x) dx + (xy + x + 3^y) dy$$

với C là đường tròn: $x^2 + y^2 = 2x + 2y$, chiều C ngược chiều kim đồng hồ.

Giải

a) (1,0 đ) Vẽ hình. Phương trình đường thẳng đi qua AB là $y - x + 1 = 0$ hay $y = x - 1$.

Khi đó $ds = \sqrt{2} dx$ và ta có :

$$\begin{aligned} K &= \int_C x^2 y ds = \int_1^4 x^2 (x-1) \sqrt{2} dx \\ &= \sqrt{2} \left[\frac{x^4}{4} - \frac{x^3}{3} \right]_1^4 = \sqrt{2} \left(64 - \frac{64}{3} + \frac{1}{12} \right) \\ &= 42.75\sqrt{2} = \frac{171\sqrt{2}}{4} \end{aligned}$$

b) (1,0 đ) Vẽ hình. Vì hàm P, Q , các đạo hàm riêng là các hàm sơ cấp trên R^2 nên các hàm này liên tục trên miền D được giới hạn bởi đường cong kín C .

Dùng công thức Green đối với đường cong kín C : $I = \iint_D (Q'_x - P'_y) dx dy = \iint_D (y - x) dx dy$.

Đặt: $x = 1 + r \cos \varphi$, $y = 1 + r \sin \varphi$, $|J| = r$, $D_{r\varphi} = \{0 \leq \varphi \leq 2\pi, 0 \leq r \leq \sqrt{2}\}$.

$$\text{Do đó, } I = \iint_{D_{r\varphi}} r^2 (\sin \varphi - \cos \varphi) dr d\varphi = \int_0^{2\pi} (\sin \varphi - \cos \varphi) d\varphi \int_0^{\sqrt{2}} r^2 dr =$$

$$= [-\sin \varphi - \cos \varphi]_0^{2\pi} \cdot \left[\frac{r^3}{3} \right]_0^{\sqrt{2}} = 0.$$

Câu 5. (2,0 đ)

a) (1,0 đ) Giải các phương trình vi phân sau:

$$y' - \frac{2y}{x+1} = (x+1)^3 \text{ với điều kiện ban đầu } y(0) = \frac{1}{2}.$$

b) (1,0 đ) Tìm nghiệm riêng của phương trình vi phân $y'' + 4y = x$

thỏa mãn điều kiện $y(0) = 1$ và $y'(0) = 2$.

Giải

a) (1,0 đ) Từ phương trình đã cho, suy ra

$$p = \frac{-2}{x+1} \Rightarrow \int p(x) dx = \int \frac{-2}{x+1} dx = -2 \ln|x+1|; q(x) = (x+1)^3$$

Nghiệm tổng quát của phương trình tuyến tính cấp 1

$$y = e^{-\int p(x) dx} \left[C + \int q(x) e^{\int p(x) dx} dx \right] = e^{2 \ln|x+1|} \left[C + \int (x+1)^3 \cdot e^{-2 \ln|x+1|} dx \right]$$

$$y = (x+1)^2 \left[C + \int (x+1) dx \right] = (x+1)^2 \left(C + \frac{x^2}{2} + x \right)$$

$$\text{Điều kiện ban đầu } y(0) = \frac{1}{2} \Leftrightarrow \frac{1}{2} = C$$

$$\text{Vậy nghiệm cần tìm } y = (x+1)^2 \left(\frac{1}{2} + \frac{x^2}{2} + x \right) = \frac{1}{2} (x+1)^4.$$

b) (1,0 đ) Nghiệm tổng quát của phương trình vi phân thuần nhất $y'' + 4y = 0$ tương ứng là:

$$Y(x) = C_1 \sin 2x + C_2 \cos 2x.$$

Ta tìm nghiệm riêng dưới dạng $Ax + B$. Dùng phương pháp hệ số bất định:

$$4(Ax + B) = x \rightarrow A = 0.25, B = 0.$$

Vậy nghiệm tổng quát của phương trình vi phân không thuần nhất là:

$$y(x) = C_1 \sin 2x + C_2 \cos 2x + 0.25x.$$

Với 2 điều kiện ban đầu: $y(0) = 1$ và $y'(0) = 2$ ta nhận được:

$$C_2 = 1, C_1 = (2 - 0.25) / 2 = 0.875 = 7/8.$$

Vậy, nghiệm riêng cần tìm là: $y(x) = 0.875 \sin 2x + \cos 2x + 0.25x$.